

Bokma hoogtepunt in Hof van Haile

door Coromandel Brombacher

Hof van Haile heet de nieuwe muziektheatervoorstelling van Orkater. Het is het verhaal over het leven aan het hof van Haile Salassie, de keizer en dictator van Ethiopië van 1930-1936 en van 1941-1974. 'Orkatergetrouw' zien we geen chronologisch nagespeeld verhaal maar een interpretatie van hoe het leven aan dat hof moet zijn geweest, alsook hoe de te loorgang van de keizer moet hebben gevoeld. Zo kan het verhaal symbool staan voor heel wat dictatorschappen, die gemeenschappelijk hebben dat het land leefde voor de werkelijkheid van de heersers en niet andersom. In de hoofdrol zien we Ricky Koole als de Noorse journaliste Oona Bergman, die op bezoek gaat bij keizer Haile om hem het vuur aan de schenen te leggen.

En Orkater put diep uit de rijke geschiedenis van Haile. Zij zet Afrika neer met een schitterend decor waar het licht doorheen zindert, en dat bestaat uit grote muren; de muren van de keizer. Maar de groep geeft het land en de voorstelling vooral Afrikaanse kleur mee met de muziek. Die is een combinatie van Afrikaanse klanken en Javaanse gamelan en prachtige eigen vindingen. Ze ondersteunt en leidt op juiste momenten de voorstelling. Orkater eigen, zit overal muziek in: zelfs in een gespannen tijgerstofje.

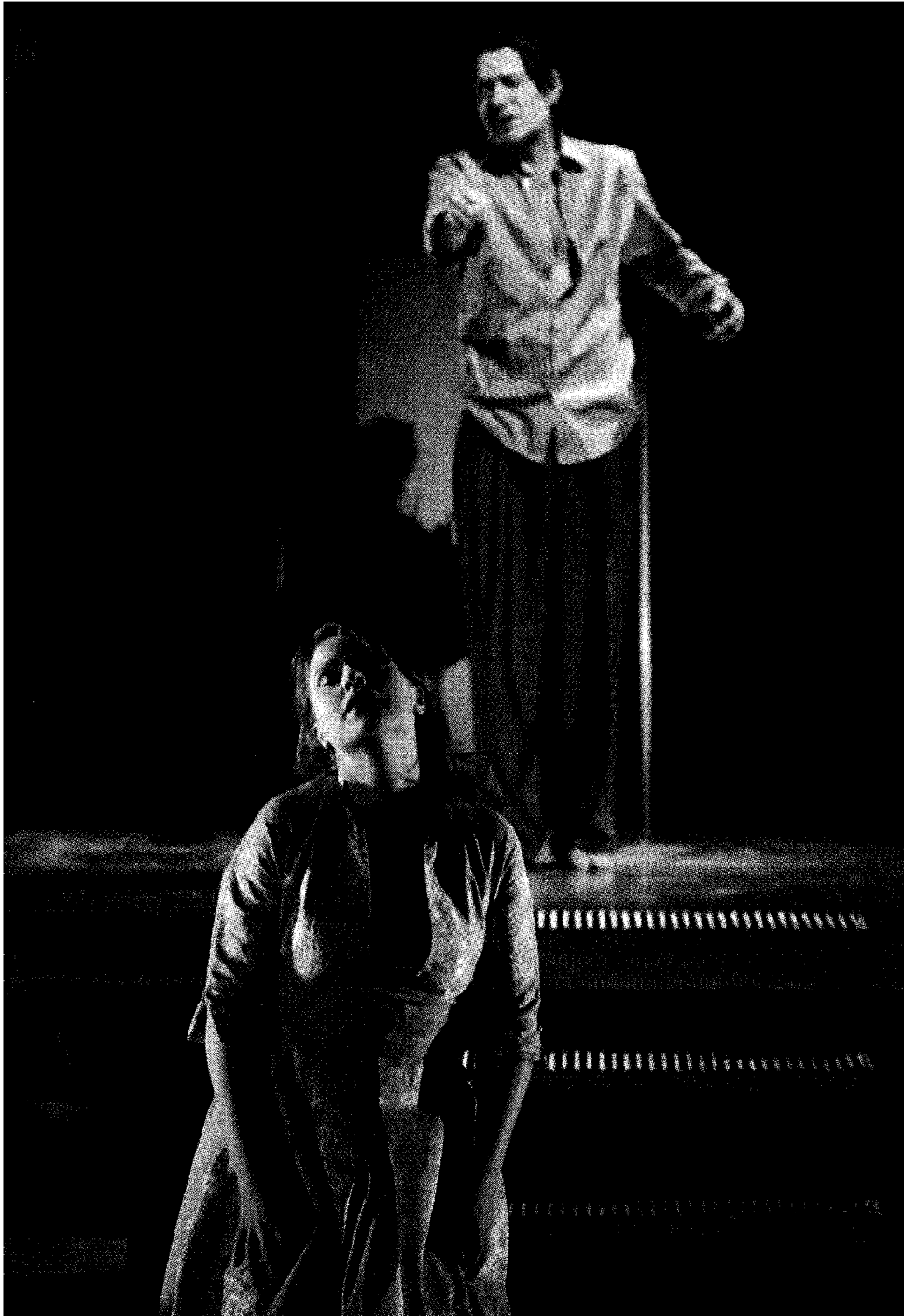
Intussen speelt er een ander ritme, dat van het land Afrika, dat de tijd heeft. Het wordt afgezet tegen het ritme van het Westen, dat op tijd leeft. Haile laat Oona dagen wachten totdat zij zich overgeeft aan de tijd. Net als Haile Salassie overigens zijn bezoek dagen kon laten wachten voordat hij het ontving. Opdat het bezoek zich overgaf aan het ritme van zijn land. Net als Oona krijgt het publiek de keizer in eerste instantie niet te zien. Hierdoor zitten we met de hoofdpersoon te wachten in hetzelfde schuitje en groeit net als bij haar ons verlangen de keizer te zien. Dat is een mooie vondst. Koole maakt van Oona een vrouw die zich wel overgeeft aan de tijd, maar die geen subtiliteiten ontwikkelt en eendimensionaal blijft in haar woede en in haar verlegenheid. Ook als ze tegenover de keizer komt te staan, blijft ze boos met stemverheffing en verlegen met friemelende handen en een hoofdwenning. Daardoor is de opkomst van de keizer, van Pierre Bokma, een welkome afwisseling met het eerste deel van het verhaal. Hij is subtiel en ontzettend gevarieerd, in stem en mimiek. Maar hier in de ontmoeting met Oona wil Orkater opeens wellicht meer dan alleen het verhaal van Haile vertellen. Keizers hebben dan wel echte muren waarachter zij zich verschuilen, ook wijzelf trekken muren op als we gekwetst zijn. Denkbeeldige muren, maar toch. Dat lijkt de keizer aan te snijden als hij Oona het hof maakt.

Tegelijkertijd wordt *Hof van Haile* hier een deel uit een Boeketreeks. Alsof er een scena-

rio nagespeeld wordt in plaats van een verhaal geleefd. Nog geen vijf minuten voor de keizer, smelt de standvastige Oona voor diens hofmakerij. Daarmee is het scenario meteen klaar en afgedaan. Wat vragen oproept. Maar daarvoor is geen tijd. Boeketreeks wordt nachtmerrie, en meteen belanden we in de volgende scène waar het rijk uiteenligt. Maar Haile wordt in de waan gelaten dat hij heerser over zijn rijk is. Tot er geen ontkomen aan de werkelijkheid van het land is.

Bokma speelt schitterend naar dit hoogtepunt in de voorstelling toe. Jammer is dat de macht van de keizer alleen opgehangen wordt aan het spel van Bokma, terwijl er zeer veel verhalen bestaan over het gedrag van de keizer die de angst voor zijn macht nog beter hadden kunnen illustreren. Bijvoorbeeld met het hondje Lulu dat alle bezoekers onder placht te plassen. Het bezoek mocht dan geen krimp geven, en wachten totdat een lakei met een satijnen doek de schoenen schoonveegde. Dat soort zaken had de keizer meer kracht bijgezet, buiten Bokma's spel om. Laat onverlet dat het geheel zo mooi in elkaar zit dat een bezoek meer dan de moeite waard is.

Hof van Haile door Orkater, gezien 30 maart, Toneelschuur Haarlem, tournee t/m 13 juni, 020-6060616, www.orkater.nl

Ricky Koole als de Noorse journaliste Oona Bergman, op bezoek bij keizer Haile Salassie, gespeeld door Pierre Bokma.

FOTO: BEN VAN DUIN